

WYMAGANIA EDUKACYJNE

ROK SZKOLNY: 2026/2027

KLASA: **6 szkoły podstawowej**

PRZEDMIOT: **historia**

UCZĄCY: Katarzyna Cabaj

1. ZAKRES WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
			Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę dostateczną, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę dobrą, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:
	- mimo wyraźnych braków w wiedzy potrafi przy pomocy nauczyciela odtworzyć wiadomości konieczne, istotne dla dalszego kształcenia; - wykazuje się niewielką znajomością faktografii i terminologii oraz w bardzo ograniczonym zakresie i z licznymi błędami lokalizuje fakty w czasie i przestrzeni; - z pomocą nauczyciela formułuje powierzchowne wnioski i oceny;	- wykazuje się znajomością podstawowych wymagań programowych; - w ograniczonym zakresie i z błędami posługuje się faktografią i terminologią oraz lokalizuje wydarzenia w czasie i przestrzeni; - dostrzega zasadnicze zależności przyczynowo–skutkowe; - w niewielkim zakresie poprawnie wnioskuje i ocenia wydarzenia, zjawiska i procesy; - posługuje się przeciętnym językiem i niewielkim zasobem terminologii historycznej;	- wykazuje się znajomością podstawowych i dopełniających wymagań programowych; - poprawnie stosuje pojęcia i terminy historyczne oraz umiejscawia wydarzenia w czasie i przestrzeni; - w sposób odtwórczy dostrzega związki i zależności między faktami i wydarzeniami oraz dokonuje analizy i syntezy omawianych zjawisk i procesów; - potrafi logicznie, ale nie w pełni samodzielnie,	wykazuje się wiedzą i umiejętnościami ujętymi w planie jako wymagania podstawowe, dopełniające i rozszerzające; - bezbłędnie posługuje się faktografią i terminologią historyczną - swobodnie lokalizuje wydarzenia w czasie i przestrzeni; - w sposób pełny, rzetelny i wnikliwy analizuje i interpretuje wydarzenia, zjawiska i procesy oraz podejmuje próby	- spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą, - swobodnie i poprawnie operuje faktografią i terminologią; - dostrzega związki i zależności między zjawiskami z różnych dziedzin życia (polityka, społeczeństwo, gospodarka, kultura); - wykazuje się samodzielnością i wnikliwością w selekcjonowaniu i interpretacji wydarzeń, zjawisk i procesów;	

		- wyciąga proste wnioski z informacji zaczerpniętych z różnych źródeł;	formułować oceny i wnioski - analizuje i interpretuje źródła historyczne; - w wypowiedziach prawidłowo posługuje się terminologią historyczną;	samodzielnego oceniania i wnioskowania; - umiejętnie stosuje argumentację i doszukuje się analogii w omawianiu wydarzeń, zjawisk i procesów; - samodzielnie podejmuje działania zmierzające do poszerzenia i pogłębienia swojej wiedzy; bezbłędnie analizuje i interpretuje różnego rodzaju źródła historyczne, ocenia ich wiarygodność i przydatność; - potrafi skorelować wiedzę historyczną z wiedzą z pokrewnych przedmiotów;	- prezentuje problemy, procesy i zjawiska w szerokim kontekście; - potrafi samodzielnie formułować wnioski, porównywać i oceniać postacie, zjawiska i wydarzenia; - w sposób przemyślany i wskazujący na rozumienie problemu prezentuje i uzasadnia swoje stanowisko; - potrafi odnieść się krytycznie do ocen i opinii innych ludzi; - samodzielnie i w przemyślany sposób integruje wiedzę i umiejętności z różnych źródeł;
--	--	---	---	--	--

Rozdział I. Narodziny nowożytnego świata

1. Wielkie odkrycia geograficzne	– średniowieczne wyobrażenia o Ziemi – przyczyny wypraw żeglarskich na przełomie XV i XVI w. – najważniejsze wyprawy przełomu XV i XVI w. oraz ich dowódcy	– wskazuje na mapie Indie, Amerykę – podaje przykłady towarów sprowadzanych z Indii (przyprawy, jedwab) – wymienia Krzysztofa	– poprawnie posługuje się terminami: <i>karawela, kompas</i> – wskazuje Ferdynanda Magellana jako dowódcę wyprawy dookoła świata i przedstawia jej znaczenie	– podaje przyczyny wielkich odkryć geograficznych – wskazuje na mapie trasy najważniejszych wypraw przełomu XV i XVI w. oraz wymienia ich dowódców – wyjaśnia, dlaczego ludność	- zaznacza na osi czasu daty odkrycie Ameryki przez Krzysztofa Kolumba, wyprawa Magellana – poprawnie posługuje się terminem: tubylcy	– tłumaczy pochodzenie nazwy Ameryka – wskazuje związek między wynalazkami z dziedziny żeglugi a podejmowaniem dalekich wypraw morskich
----------------------------------	---	--	--	--	---	---

		Kolumba jako odkrywcę Ameryki		tubylczą Ameryki nazwano Indianami		
2. Skutki odkryć geograficznych	– podbój Ameryki przez Hiszpanów i Portugalczyków oraz jego następstwa – zmiany w życiu ludzi w wyniku odkryć geograficznych	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>Stary Świat, Nowy Świat</i> – podaje przykłady towarów, które przewożono między Ameryką a Europą	– przedstawia po jednym pozytywnym i negatywnym skutku wielkich odkryć geograficznych – wskazuje odkrycie Ameryki jako początek epoki nowożytnej	– poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia, niewolnik, plantacja</i> – przedstawia politykę Hiszpanów i Portugalczyków w Nowym Świecie	– przedstawia pozytywne i negatywne skutki wielkich odkryć geograficznych	– przedstawia zmiany w życiu ludzi w wyniku odkryć geograficznych
3. Renesans – narodziny nowej epoki	– renesans – cechy charakterystyczne epoki – humaniści i ich poglądy – ideał człowieka w dobie renesansu – wynalezienie druku i jego znaczenie	– wymienia Jana Gutenberga jako wynalazcę druku – wskazuje Leonarda da Vinci jako człowieka renesansu i określa dwie–trzy dziedziny jego zainteresowań	– poprawnie posługuje się terminem: <i>renesans</i>, – podaje czas trwania epoki renesansu – wyjaśnia termin: <i>człowiek renesansu</i> – opisuje dokonania Leonarda da Vinci	– poprawnie posługuje się terminami: <i>antykwizm, humanizm</i> – charakteryzuje epokę renesansu – wyjaśnia nazwę nowej epoki	– wyjaśnia wpływ wynalezienia druku na rozprzestrzenianie się idei renesansu – przedstawia poglądy humanistów	– wskazuje Erazma z Rotterdamu jako wybitnego humanistę i przedstawia jego poglądy – porównuje pracę kopisty z pracą w średniowiecznej drukarni
4. Kultura renesansu w Europie	– renesansowa radość życia – architektura renesansu – wybitni twórcy odrodzenia i ich dzieła	– wskazuje Włochy jako kolebkę renesansu, – wymienia Leonarda da Vinci i Michała Anioła	– wyjaśnia, w czym przejawiała się renesansowa radość życia – poprawnie posługuje się terminem: <i>mecenat</i>	– charakteryzuje sztukę renesansową, wskazując główne motywy podejmowane przez twórców, – poprawnie posługuje się terminem: <i>fresk</i>	– podaje przykłady budowli renesansowych	– poprawnie posługuje się terminem: <i>perspektywa</i> – Podaje przykłady dzieł Michała Anioła i Leonarda da Vinci
5. Reformacja – czas wielkich zmian	– kryzys Kościoła katolickiego	– wskazuje wystąpienie	– poprawnie posługuje się terminami:	– poprawnie posługuje się	– charakteryzuje poglądy Marcina	– wskazuje zmiany wprowadzone w

	– Marcin Luter i jego poglądy – reformacja i jej następstwa	Marcina Lutra jako początek reformacji – wymienia wyznania protestanckie	<i>reformacja, protestanci odpust</i> – określa początek reformacji – wskazuje przyczyny reformacji – charakteryzuje wyznania protestanckie	terminami: <i>pastor, celibat</i>, – przedstawia skutki reformacji	Lutra i Jana Kalwina – wyjaśnia zasadę <i>czyj kraj, tego religia</i> – przedstawia na mapie podział religijny Europy	liturgii protestanckiej
6. Kontreformacja	– postanowienia soboru trydenckiego – działalność jezuitów – wojna trzydziestoletnia i jej następstwa	– poprawnie posługuje się terminem: <i>sobór</i> – przy pomocy nauczyciela przedstawia przyczyny zwołania soboru w Trydencie – wskazuje zakon jezuitów jako instytucję powołaną do walki z reformacją	– poprawnie posługuje się terminami: <i>kontrzeformacja</i>, – wyjaśnia cel założenia zakonu jezuitów – wymienia Ignacego Loyolę jako założyciela zakonu jezuitów	– przedstawia postanowienia soboru trydenckiego – poprawnie posługuje się terminami: <i>heretyk, inkwizycja, indeks ksiąg zakazanych</i>	– charakteryzuje działalność zakonu jezuitów – przedstawia zasady obowiązujące jezuitów – wyjaśnia cel utworzenia inkwizycji i indeksu ksiąg zakazanych	– przedstawia przyczyny wybuchu wojny trzydziestoletniej – podaje najważniejsze postanowienia pokoju westfalskiego
Rozdział II. W Rzeczypospolitej szlacheckiej						
1. Demokracja szlachecka	– szlachta i jej zajęcia – prawa i obowiązki szlachty – sejm walny i sejmiki ziemskie	– poprawnie posługuje się terminami: <i>szlachta, herb, szabla</i> – przedstawia prawa szlachty odziedziczone po rycerskich przodkach – wymienia zajęcia szlachty	– poprawnie posługuje się terminami: <i>demokracja szlachecka, przywilej, magnateria, szlachta średnia, szlachta zagrodowa, gołota</i> – wyjaśnia funkcjonowanie zasady <i>liberum veto</i>	– przedstawia prawa i obowiązki szlachty, – poprawnie posługuje się terminem: <i>pospolite ruszenie</i> – przedstawia prawa otrzymane przez szlachtę na mocy konstytucji <i>Nihil novi</i> – wymienia izby sejmu walnego	– poprawnie posługuje się terminami: <i>sejm walny, sejmiki ziemskie</i> – wskazuje wpływ przywilejów szlacheckich na pozycję tego stanu	– wyjaśnia, w jaki sposób doszło do ukształtowania się demokracji szlacheckiej – porównuje parlamentaryzm Rzeczypospolitej XVI–XVII w. z parlamentaryzmem współczesnej Polski

2. W folwarku szlacheckim	– folwark szlachecki – gospodarcza działalność szlachty – spław wiślany – statuty piotrkowskie	– poprawnie posługuje się terminami: <i>folwark</i>, <i>dwór</i> – na podstawie ilustracji z podręcznika wymienia elementy wchodzące w skład folwarku szlacheckiego – opisuje zajęcia chłopów i mieszczan	– poprawnie posługuje się terminami: <i>spław wiślany</i>, <i>szkuta</i>, <i>spichlerz</i>, <i>pańszczyzna</i> – przedstawia gospodarczą działalność szlachty – wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie i najważniejsze porty położone nad Wisłą – wymienia towary wywożone z Polski i sprowadzane do kraju	– wymienia najważniejsze zabudowania folwarku i wskazuje ich funkcje – wyjaśnia przyczyny i sposoby powiększania się majątków szlacheckich – tłumaczy, dlaczego szlachta uchwaliła ustawy antychłopskie i antymieszczańskie	– wyjaśnia znaczenie odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego dla rozwoju gospodarki – wymienia najważniejsze ustawy wymierzone przeciw chłopom i mieszczanom – wyjaśnia następstwa ożywienia gospodarczego	– wyjaśnia wpływ ustaw antychłopskich i antymieszczańskich na położenie tych grup społecznych i rozwój polskiej gospodarki
3. W czasach ostatnich Jagiellonów	– ostatni Jagiellonowie na tronie Polski – wojna z zakonem krzyżackim 1519–1521 – hołd pruski i jego postanowienia	– wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów – podaje datę hołdu pruskiego (1525 r.),	– wskazuje na mapie Prusy Książęce, Prusy Królewskie – omawia obraz Jana Matejki <i>Hołd pruski</i>	– przedstawia przyczyny wojny Polski z zakonem krzyżackim (1519–1521 r.)	– poprawnie posługuje się terminem: <i>hołd lenny</i>	– przedstawia postanowienia hołdu pruskiego (1525 r.) i jego skutki – opisuje korzyści i zagrożenia wynikające z postanowień hołdu pruskiego
4. Odrodzenie na ziemiach polskich	– idee renesansowe w Polsce – literatura polskiego renesansu i jej twórcy – renesansowy Wawel Jagiellonów – odkrycie Mikołaja Kopernika	– wymienia Mikołaja Kopernika jako twórcę teorii heliocentrycznej – wskazuje Wawel jako przykład budowli renesansowej w Polsce	– wymienia Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego jako twórców literatury renesansowej w Polsce	– poprawnie posługuje się terminami: <i>arras</i>, <i>krużganki</i>, <i>mecenat</i> – charakteryzuje krótko twórczość Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego	– poprawnie posługuje się terminami: <i>teoria geocentryczna</i>, <i>teoria heliocentryczna</i> – przedstawia poglądy Andrzeja Frycza Modrzewskiego	– wyjaśnia, dlaczego XVI stulecie nazwano złotym wiekiem w historii Polski

1. Wojny z Rosją	– wojny Stefana Batorego o Inflanty – dymitriada i polska interwencja w Rosji – pokój w Polanowie	– wskazuje na mapie Inflanty i Carstwo Rosyjskie – wymienia Stefana Batorego jako kolejnego po Henryku Walezym władcę Polski	– opisuje, w jakim celu została utworzona piechota wybraniecka – przedstawia, jak zakończyły się wojny o Inflanty prowadzone przez Stefana Batorego	– przedstawia przyczyny najazdu Iwana Groźnego na Inflanty – poprawnie posługuje się terminami: <i>hetman, piechota wybraniecka, dymitriada, Kreml, bojar</i>	– opisuje przyczyny poparcia Dymitra Samozwańca przez magnatów i duchowieństwo – przywołuje Stanisława Żółkiewskiego jako dowódcę bitwy pod Kłuszynem – wskazuje na mapie Moskwę i Kłuszyn	– ocenia politykę Zygmunta III wobec Rosji – przedstawia postanowienia pokoju w Polanowie
2. Początek wojen ze Szwecją	– Wazowie na tronie Polski – przyczyny wojen ze Szwecją – wojna o Inflanty – walka o ujście Wisły – skutki wojen polsko-szwedzkich w I poł. XVII w. – Warszawa stolicą Polski	– wymienia elementy uzbrojenia husarza i pokazuje je na ilustracji – wskazuje na mapie Szwecję, Inflanty i Wisłę	– wskazuje na mapie Kirchholm i Pomorze Gdańskie – wyjaśnia, dlaczego przeniesiono stolicę z Krakowa do Warszawy	– charakteryzuje przyczyny wojen polsko-szwedzkich w XVII w. – wskazuje na mapie Oliwę i wyjaśnia znaczenie tego starcia	– wyjaśnia, dlaczego Zygmunt III Waza utracił tron Szwecji – przedstawia przyczyny zablokowania ujścia Wisły przez Szwedów – wskazuje na dowódcę polskich wojsk pod Kirchholmem (Jan Karol Chodkiewicz)	– przedstawia postanowienia i podaje daty podpisania rozejmu w Starym Targu (1629 r.) i Sztumskiej Wsi (1635 r.)
3. Powstanie Chmielnickiego	– sytuacja Kozaków zaporoskich – powstanie Kozaków na Ukrainie – ugoda w Perejasławiu	– wskazuje Bohdana Chmielnickiego jako przywódcę powstania Kozaków na Ukrainie – rozpoznaje na ilustracji Kozaka wśród	– wyjaśnia, kim byli Kozacy – poprawnie posługuje się terminem: <i>Zaporoże</i> – wskazuje na mapie Ukrainę, Zaporoże i Dzikie Pola	– wyjaśnia, kim byli Kozacy rejestrowi – przedstawia zajęcia i sytuację Kozaków – wskazuje na mapie najważniejsze	– przedstawia przyczyny wybuchu powstania na Ukrainie – omawia główne etapy powstania – wyjaśnia, dlaczego	– przedstawia skutki powstania Chmielnickiego – wskazuje rozejm w Andruszowie jako moment zakończenia powstania i wojny

		przedstawiceli innych grup społecznych		bitwy powstania (Żółte Wody, Korsuń, Beresteczko) – uzasadnia tezę,	powstanie Chmielnickiego przerodziło się w wojnę polsko- rosyjską	polsko-rosyjskiej (1667 r.) – ocenia politykę szlachty wobec Kozaków
4. Potop szwedzki	– przyczyny wojen Rzeczypospolitej ze Szwecją – najazd Szwedów na Polskę w latach 1655– 1660 – postawa społeczeństwa polskiego wobec najeźdźcy – skutki potopu	– poprawnie posługuje się terminem: <i>potop szwedzki</i> – wyjaśnia, dlaczego najazd Szwedów nazwano potopem – przedstawia na ilustracji uzbrojenie piechoty szwedzkiej	– podaje i zaznacza na osi czasu daty potopu szwedzkiego (1655– 1660 r.) oraz pokoju w Oliwie (1660 r.) – charakteryzuje postępowanie Szwedów wobec ludności polskiej	– poprawnie posługuje się terminem: <i>wojna podjazdowa, pikinier, muszkietier</i> – wyjaśnia przyczyny prowadzenia wojny podjazdowej przez Polskę	– wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich – wyjaśnia przyczyny początkowych niepowodzeń Rzeczypospolitej w czasie potopu szwedzkiego – wymienia postanowienia pokoju w Oliwie	_ omawia skutki potopu szwedzkiego, gospodarcze i kulturalne
5. Wojny z Turcją	– imperium osmańskie – przyczyny wojen Rzeczypospolitej z Turcją w XVII w. – wojna o Mołdawię – najazd Turków na Polskę w II poł. XVIII w. i jego skutki – odsiecz wiedeńska Jana III Sobieskiego	– poprawnie posługuje się terminami: <i>sultan, husarz, janczar</i> – podaje przyczyny wyprawy Jana III Sobieskiego pod Wiedeń – wskazuje na mapie Wiedeń	– poprawnie posługuje się terminami: <i>islam, wezyr</i> – charakteryzuje postaci Jana III Sobieskiego i Kara Mustafy – wymienia skutki wojen z Turcją	– poprawnie posługuje się terminami: <i>haracz, ekspansja</i> – wskazuje na mapie miejsca najważniejszych wydarzeń (Cecora Kamieniec Podolski, Chocim) – chronologicznie układa bitwę pod Chocimiem i (1673 r.) odsiecz wiedeńską (1683 r.)	– omawia przyczyny wojen polsko-tureckich w XVII w. – wymienia hetmanów Stanisława Żółkiewskiego i Jana Karola Chodkiewicza	– opisuje postanowienia traktatu w Buczaczu – przedstawia następstwa wojen polsko-tureckich w XVII w.

6. Kryzys Rzeczypospolitej	– skutki wojen prowadzonych przez Rzeczpospolitą w XVII w. – sytuacja polityczno-gospodarcza kraju na przełomie XVII i XVIII w.	– charakteryzuje XVII stulecie jako czas wielu konfliktów wojennych prowadzonych przez Rzeczpospolitą	– wymienia skutki wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII w., w tym m.in. wyniszczenie kraju i straty terytorialne	– poprawnie posługuje się terminem: <i>liberum veto</i> – wskazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczpospolitą (Inflanty, Podole, Prusy Książęce, część Ukrainy)	– charakteryzuje funkcjonowanie aparatu władzy na przełomie XVII i XVIII w., zwracając uwagę na słabość władzy królewskiej, zrywanie sejmów i wzrost znaczenia magnaterii	– przedstawia przyczyny rokoszu Lubomirskiego – wskazuje postać Władysława Sicińskiego, który w 1652 r. doprowadził do pierwszego w historii zerwania sejmu
7. Barok i sarmatyzm	– barok – epoka kontrastów – cechy charakterystyczne stylu barokowego – architektura i sztuka barokowa – Sarmaci i ich obyczaje	– wymienia najwybitniejsze dzieła sztuki barokowej w Polsce i Europie (np. Wersal, pałac w Wilanowie) – opisuje strój sarmacki na podstawie ilustracji	– poprawnie posługuje się terminem: <i>barok</i> – wymienia dwie–trzy cechy charakterystyczne architektury barokowej – z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu barokowym	– charakteryzuje ideologię sarmatyzmu – wyjaśnia pochodzenie terminu <i>sarmatyzm</i> – wyjaśnia znaczenie określenia „złota wolność szlachecka”	– wyjaśnia genezę epoki baroku – wskazuje wpływ rosnącej pobożności na architekturę i sztukę epoki	– charakteryzuje barok jako epokę kontrastów
Rozdział IV. Od absolutyzmu do republiki						
1. Monarchia absolutna we Francji	– Edykt nantejski i jego skutki – umacnianie władzy monarchy we Francji – rządy absolutne Ludwika XIV – Francja potęgą militarną i gospodarczą	– krótko opisuje zakres władzy króla w monarchii absolutnej – przywołuje postać Ludwika XIV jako władcy absolutnego – wskazuje na mapie Francję	– poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia absolutna</i> – wymienia uprawnienia monarchy absolutnego – wyjaśnia, dlaczego Ludwika XIV określano mianem Króla Słońce	– poprawnie posługuje się terminami: <i>manufaktura, cło, import, eksport</i> – wyjaśnia, dlaczego Francja była europejską potęgą – opisuje życie w Wersalu w czasach Ludwika XIV	– poprawnie posługuje się terminem: <i>hugenoci</i>	– przedstawia działania kardynała Richelieu zmierzające do wzmocnienia pozycji monarchy – opisuje, jak zakończyły się wojny religijne we Francji (przywołuje Edykt nantejski)

2. Monarchia parlamentarna w Anglii	– absolutyzm angielski – konflikt Karola I z parlamentem – dyktatura Olivera Cromwella – ukształtowanie się monarchii parlamentarnej	– wskazuje na mapie Anglię i Londyn – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>parlament</i>	– poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia parlamentarna</i> – wskazuje Anglię jako kraj o ustroju monarchii parlamentarnej – wymienia i krótko charakteryzuje postaci Karola I Stuarta, Olivera Cromwella	– wyjaśnia przyczyny konfliktu Karola I z parlamentem – przedstawia Deklarację praw narodu angielskiego – charakteryzuje ustrój monarchii parlamentarnej	– poprawnie posługuje się terminami: <i>purytanie, nowa szlachta, rojaliści</i> – przedstawia postać Olivera Cromwella i jego dokonania	– wymienia główne etapy kształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii – porównuje ustrój monarchii parlamentarnej i monarchii absolutnej
3. Oświecenie w Europie	– ideologia oświecenia – wybitni myśliciele doby oświecenia – trójpodział władzy według Monteskiusza – najważniejsze dokonania naukowe oświecenia – architektura oświeceniowa	– poprawnie posługuje się terminem: <i>oświecenie</i> – podaje przykład dokonania naukowego lub technicznego epoki oświecenia (np. termometr lekarski, maszyna parowa)	– tłumaczy, dlaczego nowa epoka w kulturze europejskiej została nazwana oświeceniem	– charakteryzuje ideologię oświecenia – przedstawia postać Monteskiusza i wyjaśnia, na czym polegała opracowana przez niego koncepcja trójpodziału władzy	– przedstawia postaci Woltera i Jana Jakuba Rousseau – poprawnie posługuje się terminem: <i>ateizm</i> – wyjaśnia przyczyny krytyki absolutyzmu i Kościoła przez filozofów doby oświecenia	– wskazuje wpływ dokonań naukowych i technicznych na zmiany w życiu ludzi – przedstawia zasługi Denisa Diderota dla powstania <i>Wielkiej encyklopedii francuskiej</i>
4. Nowe potęgi europejskie	– absolutyzm oświecony – narodziny potęgi Prus – monarchia austriackich Habsburgów – Cesarstwo Rosyjskie w XVIII w.	– wskazuje na mapie Rosję, Austrię i Prusy w XVIII w.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>absolutyzm, absolutyzm oświecony</i> – podaje przykłady reform w monarchiach absolutyzmu oświeconego	– wymienia reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach – wymienia Marię Teresę, Józefa II, Piotra I i Fryderyka Wielkiego jako władców Austrii, Rosji i Prus	– charakteryzuje reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach – wyjaśnia wpływ reform na wzrost znaczenia tych państw	– wyjaśnia związki między pojawieniem się nowych potęg w Europie Środkowej a sytuacją w Rzeczypospolitej

5. Stany Zjednoczone Ameryki	– kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej – wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych – ustrój polityczny USA	– wskazuje na mapie Stany Zjednoczone – określa czas powstania Stanów Zjednoczonych – wymienia Tadeusza Kościuszkę i Kazimierza Pułaskiego – przywołuje postać Jerzego Waszyngtona jako pierwszego prezydenta USA	– poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia, konstytucja</i> – wskazuje na mapie kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej – wymienia strony konfliktu w wojnie o niepodległość Stanów – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji USA	– opisuje wydarzenie zwane bostońskim piciem herbaty – poprawnie posługuje się terminem: <i>bojkot</i>	– przedstawia najważniejsze etapy walki o niepodległość USA – omawia zasługi Jerzego Waszyngtona dla powstania USA – opisuje idee oświeceniowe zapisane w konstytucji USA	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Kongres, Izba Reprezentantów</i> – charakteryzuje ustrój polityczny USA – porównuje pierwszą flagę USA z flagą współczesną, wskazując zauważone podobieństwa i różnice
Rozdział V. Upadek Rzeczypospolitej						
1. Rzeczpospolita pod rządami Wettinów	– unia personalna z Saksonią – początek ingerencji Rosji w sprawy Polski – podwójna elekcja w 1733 r. – rządy Augusta III – projekty reform Rzeczypospolitej	– wymienia Augusta II Mocnego i Augusta III Sasa jako monarchów sprawujących władzę w Polsce na początku XVIII w.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna, anarchia</i> – wskazuje na mapie Saksonię – wymienia przyczyny anarchii w Polsce	– poprawnie posługuje się terminami: <i>konfederacja, liberum veto, wolna elekcja, przywileje, złota wolność szlachecka</i> – wyjaśnia sens powiedzeń: <i>Od Sasa do Lasa i Za króla Sasa jedź, pij i popuszczaj pasa</i>	– przedstawia genezę i postanowienia sejmu niemego – wyjaśnia przyczynę ingerencji Rosji w sprawy Polski	– charakteryzuje okres rządów Augusta II Mocnego – wskazuje reformy niezbędne dla wzmocnienia Rzeczypospolitej
2. Pierwszy rozbiór Polski	– Stanisław August Poniatowski królem Polski – pierwsze reformy nowego władcy – konfederacja barska – I rozbiór Polski	– poprawnie posługuje się terminem: <i>rozbiory Polski</i> – podaje datę I rozbioru (1772 r.) i wymienia, wskazuje na mapie państwa,	– charakteryzuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego – wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas pierwszego rozbioru	– wymienia reformy Stanisława Augusta w celu naprawy oświaty i gospodarki w II poł. XVIII w. – wskazuje następstwa	– poprawnie posługuje się terminem: <i>prawa kardynalne</i> – przedstawia cel walki konfederatów barskich	– porównuje postawy rodaków wobec rozbioru państwa na podstawie analizy obrazu Jana Matejki <i>Rejtan – Upadek Polski</i>

		które dokonały I rozbioru – przywołuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego jako ostatniego króla Polski	– ocenia postawę Tadeusza Rejtana	konfederacji barskiej	– opowiada o przebiegu i decyzjach sejmu rozbiorowego	
3. Kultura polskiego oświecenia	– literatura okresu oświecenia – Teatr Narodowy i jego zadania – mecenas Stanisława Augusta Poniatowskiego – reforma szkolnictwa w Polsce	– wskazuje Stanisława Augusta jako oświeceniowego mecenasa sztuki	– poprawnie posługuje się terminem: <i>obiady czwartkowe</i> – przedstawia przyczyny powołania Komisji Edukacji Narodowej	– charakteryzuje architekturę i sztukę klasycystyczną – charakteryzuje twórczość Ignacego Krasickiego	– wymienia pisarzy politycznych II poł. XVIII w. (Hugo Kołłątaj, Stanisław Staszic) – wymienia malarzy tworzących w Polsce (Canaletto, Marcello Bacciarelli)	– wyjaśnia, dlaczego obrazy Canaletta są ważnym źródłem wiedzy historycznej
4. Sejm Wielki i Konstytucja 3 Maja	– reformy Sejmu Wielkiego – Konstytucja 3 Maja – wojna polsko-rosyjska w 1792 r. – drugi rozbiór Polski	– poprawnie posługuje się terminem: <i>konstytucja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791 r.) – wymienia państwa, które dokonały drugiego rozbioru Polski i wskazuje zmiany terytorialne po każdym rozbiorze	– podaje chronologię wydarzeń obrady Sejmu Wielkiego (1788–1792 r.) i drugiego rozbioru (1793 r.) – wymienia najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego – wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja (zniesienie <i>liberum veto</i> i wolnej elekcji)	– opisuje sytuację w Polsce po pierwszym rozbiorze – podaje cel obrad Sejmu Wielkiego – przedstawia okoliczności zawiazania konfederacji targowickiej	– charakteryzuje ustrój polityczny wprowadzony przez Konstytucję 3 maja – opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej (1792 r.),	– przedstawia genezę ustanowienia Orderu Virtuti Militari

5. Powstanie kościuszkowskie i trzeci rozbiór Polski	– wybuch powstania kościuszkowskiego – Uniwersał połaniecki – przebieg powstania – trzeci rozbiór Polski	– poprawnie posługuje się terminami: <i>naczelnik, kosynierzy, zaborcy</i> – wskazuje Tadeusza Kościuszkę jako naczelnika powstania – wymienia państwa, które dokonały trzeciego rozbioru Polski	– charakteryzuje postać Tadeusza Kościuszki – poprawnie posługuje się terminem: <i>insurekcja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu daty insurekcji kościuszkowskiej (1794 r.) oraz trzeciego rozbioru Polski (1795 r.)	– charakteryzuje postać Wojciecha Bartosa – opowiada o bitwie pod Racławicami i przedstawia jej znaczenie – wskazuje na mapie Racławice i Połaniec	– poprawnie posługuje się terminem: <i>uniwersał</i> – przedstawia zapisy Uniwersału połanieckiego	– opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego i podaje jego najważniejsze wydarzenia w kolejności chronologicznej
Rozdział VI. Rewolucja francuska i okres napoleoński						
1. Rewolucja francuska	– sytuacja we Francji przed wybuchem rewolucji burżuazyjnej – stany społeczne we Francji – wybuch rewolucji francuskiej – uchwalenie Deklaracji praw człowieka i obywatela – Francja monarchią konstytucyjną	– wskazuje na mapie Francję i Paryż – poprawnie posługuje się terminami: <i>konstytucja, rewolucja, Bastylia</i> – podaje wydarzenie, które rozpoczęło rewolucję francuską	– poprawnie posługuje się terminami: <i>burżuazja, Stany Generalne</i> – wymienia i charakteryzuje stany społeczne we Francji	– przedstawia przyczyny wybuchu rewolucji burżuazyjnej – opisuje położenie stanów społecznych we Francji – przedstawia najważniejsze zapisy Deklaracji praw człowieka i obywatela	– podaje datę uchwalenia konstytucji francuskiej (1791 r.) – charakteryzuje ustrój Francji po wprowadzeniu konstytucji	– wyjaśnia ponadczasowe znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela
2. Republika Francuska	– Francja republiką – terror jakobinów – upadek rządów jakobinów	– poprawnie posługuje się terminami: <i>gilotyna, terror</i> – przedstawia okoliczności stracenia Ludwika XVI	– poprawnie posługuje się terminem: <i>republika</i> – charakteryzuje postać Maksymiliana Robespierre’a	– poprawnie posługuje się terminami: <i>jakobini, dyktatoriat</i> – opisuje rządy jakobinów	– poprawnie posługuje się terminem: <i>radikalizm</i> – wyjaśnia na przykładzie postaci Maksymiliana	– wyjaśnia, dlaczego jakobini przejęli rządy we Francji – ocenia terror jako narzędzie walki politycznej

				– wyjaśnia, dlaczego rządy jakobinów nazwano Wielkim Terrorem	Robespierre’a sens powiedzenia: <i>Rewolucja pożera własne dzieci</i>	
3. Epoka Napoleona Bonapartego	– obalenie rządów dyktatoratu – Napoleon Bonaparte cesarzem Francuzów – Kodeks Napoleona – Napoleon u szczytu potęgi	– charakteryzuje krótko postać Napoleona Bonapartego jako cesarza Francuzów i wybitnego dowódcę – określa I poł. XIX w. jako epokę napoleońską	– wskazuje na mapie państwa, z którymi toczyła wojny napoleońska Francja – rozumie znaczenie zwycięstwa Napoleona pod Austerlitz – poprawnie posługuje się terminem: <i>zamach stanu</i>	– poprawnie posługuje się terminem: <i>blokada kontynentalna</i> – charakteryzuje Kodeks Napoleona – wymienia reformy wprowadzone przez Napoleona	– przedstawia etapy kariery Napoleona – podaje datę koronacji cesarskiej Napoleona (1804 r.) – dlaczego Napoleon koronował się na cesarza Francuzów	– opisuje okoliczności powstania i charakter Związku Reńskiego – podaje datę pokoju w Tylicy (1807 r.) i przedstawia jego postanowienia
4. Upadek Napoleona	– wyprawa na Rosję – odwrót Wielkiej Armii – bitwa pod Lipskiem i klęska cesarza	– poprawnie posługuje się terminem: <i>Wielka Armia</i> – wskazuje na mapie Rosję i Moskwę – opisuje, jak zakończyła się wyprawa Napoleona na Rosję	– przedstawia przyczyny wyprawy Napoleona na Rosję – opisuje, w jakich warunkach atmosferycznych wycofywała się Wielka Armia – wyjaśnia, dlaczego bitwa pod Lipskiem została nazwana „bitwą narodów”	– poprawnie posługuje się terminami: <i>taktyka spalonej ziemi, wojna podjazdowa, abdykacja</i> – przedstawia strategię obronną Rosji – opisuje skutki wyprawy Napoleona na Rosję	– omawia przebieg kampanii rosyjskiej Napoleon – wskazuje na mapie Borodino – omawia, jak przebiegał odwrót Wielkiej Armii	– przedstawia przyczyny klęski Napoleona
5. Legiony Polskie we Włoszech	– Polacy po utracie niepodległości – utworzenie Legionów Polskich we Włoszech	– wymienia państwa zaborcze – wyjaśnia, kim byli Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki	– poprawnie posługuje się terminami: <i>legiony, emigracja</i> – wskazuje na mapie Włochy, Francję i San Domingo	– wyjaśnia, dlaczego Polacy wiązali nadzieję na niepodległość z Napoleonem	– opisuje położenie ludności polskiej po utracie niepodległości – charakteryzuje zasady obowiązujące w	– wskazuje, w jaki sposób i skąd rekrutowano żołnierzy do polskich oddziałów wojskowych

	– organizacja i zasady życia legionowego – udział legionistów w wojnach napoleońskich	– podaje nazwę hymnu Polski i wskazuje jego związek z Legionami Polskimi we Włoszech	– przedstawia cel utworzenia Legionów Polskich i opisuje walki z ich udziałem		Legionach Polskich – wyjaśnia, dlaczego Legiony były szkołą patriotyzmu i demokracji	
6. Księstwo Warszawskie	– utworzenie Księstwa Warszawskiego – konstytucja Księstwa Warszawskiego – Polacy pod rozkazami Napoleona – upadek Księstwa Warszawskiego	– wskazuje na mapie Księstwo Warszawskie – podaje przyczyny likwidacji Księstwa Warszawskiego	– przedstawia okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego, – podaje i zaznacza na osi czasu daty utworzenia i likwidacji Księstwa Warszawskiego (1807 r., 1815 r.)	– charakteryzuje postać księcia Józefa Poniatowskiego	– omawia zapisy konstytucji Księstwa Warszawskiego – wskazuje związek między zapisami konstytucji Księstwa Warszawskiego a ideami rewolucji francuskiej	– wymienia bitwy stoczone przez napoleońską Francję z udziałem Polaków

2. SPOSOBY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI

- Pisemne formy sprawdzania wiedzy (sprawdziany obejmujące szerszy zakres materiału zazwyczaj z jednego działu, kartkówki zapowiedziane i niezapowiedziane- materiał z 3 ostatnich lekcji, uczeń może również otrzymać ocenę z pracy z mapą, źródłem pisanym, źródłem ikonograficznym)
- Odpowiedzi ustnej (uczeń odpowiada z ławki, możliwość odpowiedzi poza forum klasy, jeśli istnieją wskazania)
- Działania projektowe (projekty grupowe, indywidualne)
- Dokumentowanie procesu nabywania wiedzy i umiejętności (zeszyt, teczka pracy, portfolio)
- Uczeń w każdym półroczu powinien uzyskać minimum jedną ocenę z każdego zrealizowanego działu (sprawdzian, kartkówka)
- Zadania domowe: obowiązkowe zadania są wpisywane do dziennika- sprawdzana jest systematyczność wykonywania zadań (+, -). Nauczyciel może dodatkowo wyznaczyć zadania na ocenę (skala ocen od 1 do 6).

3. KRYTERIA OCENIANIA BIEŻĄCEGO

Ocenianie bieżące ma na celu ukazanie postępów ucznia oraz udzielenie mu informacji zwrotnej na temat opanowania przez niego wiedzy i umiejętności. Może ono mieć formę oceny cyfrowej w skali 1-6, oceny wyrażonej w procentach % (0-100%) lub informacji zwrotnej.

Przygotowanie ucznia do lekcji obejmuje:

- ✓ Prowadzenie zeszytu przedmiotowego
- ✓ Posiadanie podręcznika
- ✓ Znajomość zakresu tematycznego z 3 ostatnich lekcji
- ✓ Odrobione zadanie domowe, jeśli było zadane

Uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania w sytuacji awaryjnej, jest to odnotowane symbolem **X** w dzienniku.

Brak zeszytu, podręcznika również odnotowuje się w dzienniku – symbolem **bm**.

Użycie urządzeń elektronicznych bez zgody nauczyciela odnotowane jest w dzienniku symbolem **T**.

Powyższe symbole uwzględniane wyłącznie przy ocenie z zachowania.

Uczeń ma prawo korzystać z urządzeń elektronicznych wyłącznie za zgodą nauczyciela prowadzącego oraz z uwagi na stan zdrowia, na pisemny wniosek rodzica / opiekuna prawnego.

- Kryteria oceniania odpowiedzi ustnych

Przy odpowiedzi ustnej ocenianiu podlega:

Zrozumienie tematu

Zawartość merytoryczna

Argumentacja

Wyrażanie sądów

Stosowanie adekwatnej terminologii

Umiejętność korzystania z mapy historycznej.

Kryteria oceny za odpowiedź mają uwzględniać: koncepcję wypowiedzi, znajomość pojęć i postaci związanych z omawianym zagadnieniem oraz poprawność językową

- Kryteria oceniania prac pisemnych

Sprawdziany zapowiadane są co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem. Uczniowie otrzymują zagadnienia do sprawdzianu na przedmiotowych grupach Teams

Jeśli uczeń był nieobecny podczas pierwszego terminu sprawdzianu w dzienniku pojawi się adnotacja **U-upełnij**. Uczeń ma obowiązek napisać zaległy sprawdzian po ustaleniu terminu z nauczycielem. Jeśli uczeń nie napisze zaległego sprawdzianu w ustalonym terminie nauczyciel ma prawo sprawdzić wiedzę z tego zakresu podczas najbliższej lekcji, na której uczeń jest obecny.

Nauczyciel ma obowiązek ocenić prace uczniów w terminie 14 dni od ich napisania.

Niesamodzielność podczas sprawdzianów/kartków:

Uczeń konsultujący się z innym uczniem, uczeń posługujący się niedozwolonymi pomocami naukowymi (w tym urządzenia elektroniczne), chowający/niszczący swoją pracę otrzymuje uwagę z zachowania w kryterium właściwe zachowanie podczas zajęć edukacyjnych jak również ma obowiązek ponownego jej napisania.

Przeliczenie kryteriów procentowych na stopnie odbywa się według następującej skali

Celujący (6): 98% - 100%

Bardzo dobry (5): 85% -97%

Dobry (4): 70%-84%

Dostateczny (3): 50%-69%

Dopuszczający (2):30%-49%

Niedostateczny (1): 0%-29%

4. ZASADY PONOWNEGO USTALANIA STOPNIA:

- Uczeń ma prawo do poprawy oceny ze sprawdzianu i zapowiedzianej kartkówki minimum jeden raz o ile nauczyciel nie wskaże więcej.
- Ponowne ustalenie oceny musi nastąpić w terminie 2 tygodni od oddania pracy i nie musi być przeprowadzone w takiej samej formie jak pierwotna.
- Ponowne ustalenie oceny w przypadku oceny niedostatecznej jest obowiązkowe co najmniej raz.
- W dzienniku elektronicznym odnotowuje się cały proces ponownego ustalania oceny, a pod uwagę brany jest najwyższy stopień.
- Uczeń w każdym półroczu powinien uzyskać minimum jedną oceną z każdego zrealizowanego działu (sprawdzian, kartkówka, projekt).

5. WARUNKI I TRYB OTRZYMANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ:

- Na miesiąc przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciel informuje ucznia i jego rodziców o przewidywanej dla niego niedostatecznej rocznej ocenie klasyfikacyjnej lub nieklasyfikowaniu (za pomocą dziennika elektronicznego poprzez wpis w odpowiedniej rubryce- ocena przewidywana).

- Na dwa tygodnie przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciel informuje ucznia i jego rodziców o przewidywanej dla niego rocznej ocenie klasyfikacyjnej z historii (za pomocą dziennika elektronicznego poprzez wpis w odpowiedniej rubryce- ocena przewidywana).
- Ustalona roczna ocena klasyfikacyjna nie może być niższa niż ocena przewidywana.
- Uzyskanie wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych jest możliwe dla każdego ucznia, który wyrazi taką chęć. Systematyczność odrabiania zadań domowych jest brana pod uwagę, jeśli uczeń chce otrzymać ocenę wyższą niż przewidywana.

Podstawą do podwyższenia oceny klasyfikacyjnej jest uzyskanie przez ucznia poziomu wiedzy wskazanego w wymaganiach edukacyjnych na daną ocenę. Ocena poziomu wiedzy odbywa się w formie pisemnej.

- Uczeń powinien zgłosić nauczycielowi chęć uzyskania oceny wyższej w terminie maksymalnie tygodnia od otrzymania oceny przewidywanej.